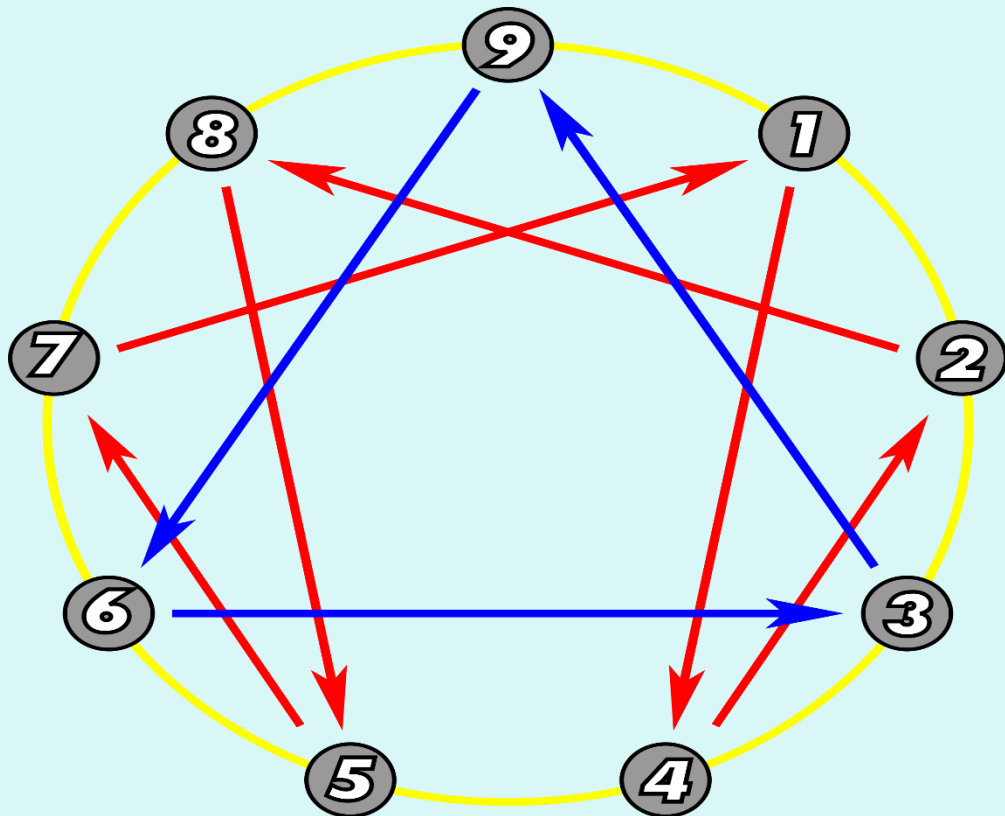

راهنمای انیاگرام

سوزان رودس

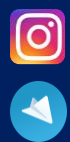
ترجمه:

فرهاد پیری (مدرس بین‌المللی NLP)

فرشته سنگیان

تقدیم به کسانی که:

به دنبال شناخت واقعی
خود، دیگران و بهتر شدن
زندگیشان هستند.

فصل اول

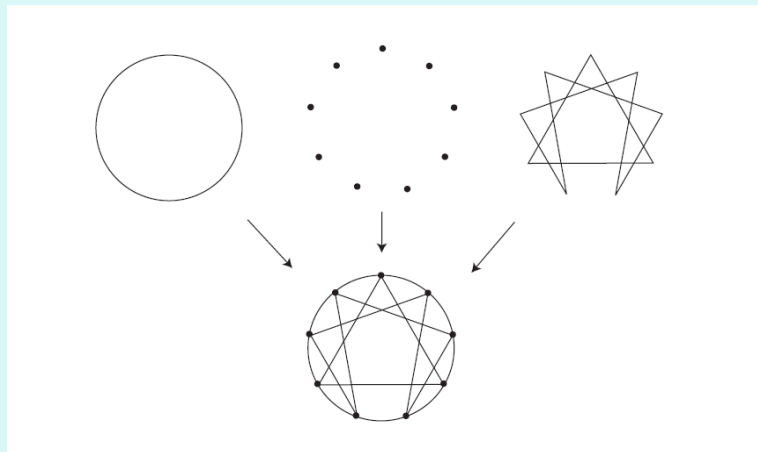
انیاگرام چیست؟

انیاگرام، سیستمی جهانی با کاربردهای فراوان است. انیاگرام دارای ویژگی‌های منحصر به فرد است که یکی از آنها شکل هندسی جذاب آن است: این شکل، تنها نمادی از انیاگرام نیست، بلکه در واقع خود انیاگرام است. بدین معنا که این سیستم صرفاً یک ساختار ذهنی طراحی شده توسط یک فرد نیست بلکه سیستمی مستقل بر مبنای روابط هندسی خاص است که یک دایره، نه نقطه و خطوط گوناگون متصل را در بر می‌گیرد. بر این اساس با درک ابتدایی از چگونگی کارکردهای سیستم انیاگرام، می‌توانیم آن را کشف کنیم و از علم هندسه آن به عنوان راهنما بهره‌مند شویم.

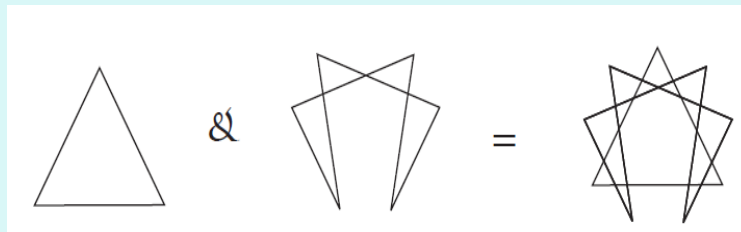
وقتی که برای اولین بار خیلی دقیق آن را می‌بینیم اینست: یک دایره با نه نقطه واقع بر آن، بطوریکه که آنها دارای مسافت مساوی هستند (۴۰ درجه مجزا). نقاط (تیپ‌های شخصیتی یا دیدگاه‌های انیاگرام نام دارند) با یک سری خطوط جالب به هم متصل، که به صورت عمودی و نه افقی متقارن هستند. انیاگرام دارای ویژگی‌های جالب زیاد دیگر هندسی نیز می‌باشد، اما سه بخش اساسی شامل دایره، نقاط، و خطوط می‌باشد.

دایره، نقاط و خطوط

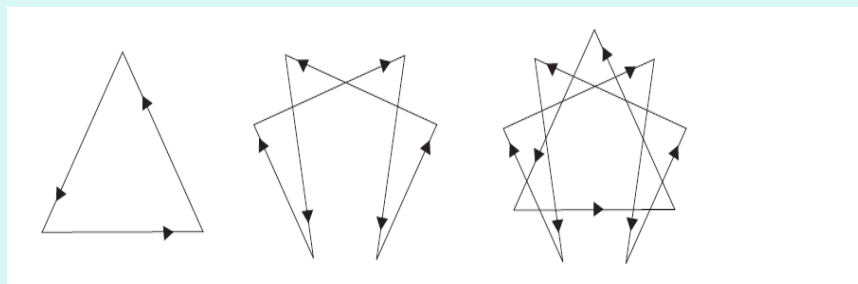
شکل هندسی انیاگرام دارای معنای عمیقی می‌باشد. این شکل تداعی‌کننده و نمادی از طبیعت و جریان زندگیست. دایره، نشان دهنده یکپارچگی است، نقاط، نه شیوه مختلف زندگی را آشکار می‌سازد، و خطوط، روابط فعالی هستند که بخش‌ها را به کل مجموعه، متصل می‌سازند.

اگر ما صرفاً به خطوط داخلی انیاگرام نگاهی بیاندازیم، می‌توانیم آنها را از هم تفکیک نموده، دو شکل دیگر را ایجاد کنیم: مثلث (سه گوش) و شش گوش.

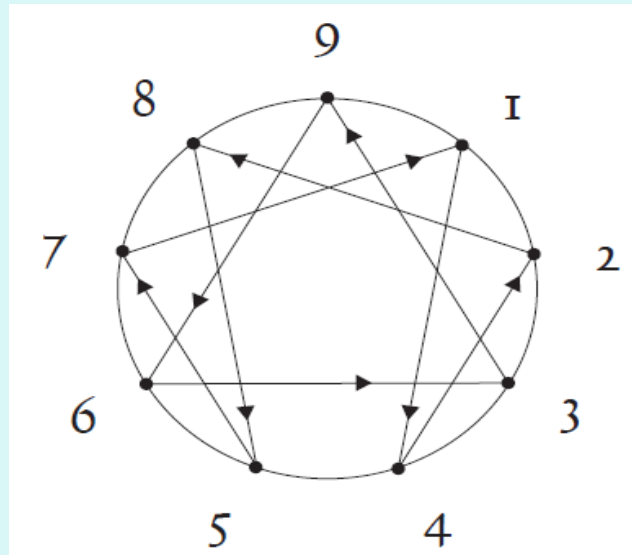
البته در این خطوط یک جریان انرژی نیز وجود دارد که آنها را به هم مرتبط ساخته و به صورت پیکان در شکل‌های ذیل به نمایش گذاشته شده است:

تیپ‌های شخصیتی نه‌گانه

با اینکه انیاگرام می‌تواند در چندین جنبه و هدف مختلف مورد استفاده قرار گیرد، لکن امروزه اغلب به عنوان سیستمی برای تشخیص نه‌الگوی متفاوت انگیزه به کار می‌رود که موجب پدید آمدن نه‌تیپ شخصیتی می‌شود. هر نقطه‌ای در دایره انیاگرام، معرف یک تیپ شخصیتی می‌باشد. اگرچه، به عقیده من این تیپ‌های نه‌گانه بسیار فراتر و بنیادی‌تر از شخصیت هستند – و در واقع شبیه فطرت یا سرشت ذاتی یا درونی انسان. به همین خاطر من ترجیح می‌دهم این تیپ‌ها را به عنوان تیپ-های فعال، تیپ‌های انگیزشی، یا تیپ‌های فردی در نظر بگیرم. ولی به دلیلی ساده‌تر، از روشی که بین همه افراد متداول است استفاده می‌کنم و به آن "انیاگرام شخصیتی" می‌گویم.

بر اساس هدفی که داریم، هر تیپ می تواند به چندین شیوه توصیف شود. با اینحال، اصلی ترین شیوه توصیف تیپها بصورت خیلی ساده با یک عدد می باشد- هر یک از تیپهای نه گانه بر روی دایره انیاگرام، با یک عدد نمایش داده می شوند.

بیان تیپهای نه گانه توسط عدد، روش معقولی به نظر می رسد و به ما اجازه تغییر عنوان تیپ را مطابق با کاربرد آن ارائه می دهد. تیپ ۱، همیشه تیپ ۱ است و می تواند به عنوان پیشگام، تعریف کننده، قانون گزار، داور، مبارز و القابی دیگر که با چنین عناوینی مرتبط باشد نیز نامیده شود. ما برای درک ابعاد مختلف یک تیپ شخصیتی به عناوین مختلفی که هر تیپ با آن شناخته می شود خواهیم پرداخت. اما رویکرد معرفی هر تیپ شخصیتی با یک عدد، که بیشترین نقش و تاثیر را در معرفی هر تیپ دارد، مسیر بی انتهایی از اندیشه و تفکر در انیاگرام را به ما نشان می دهد. در واقع این دیدگاه مبین شیوه ای خلاقانه از نگاه به شخصیت به عنوان یک ماهیت واحد از طریق یک عدد که بینهایت نشانه در خود جای داده است را تقویت می کند.

البته، استفاده از اعداد در توصیف تیپها به خصوص برای افراد مبتدی، خیلی حاوی اطلاعات مفیدی نیست. بنابراین ما از عناوین و توصیفها به منظور تشریح انرژی مرتبط با آن تیپ استفاده می کنیم. عناوینی که من انتخاب خواهم کرد طوری طراحی شده اند که نشان دهنده مفهوم واقعی آن تیپ فارغ از هر معنی گمراه کننده باشند.

در جدول زیر اولین توصیف از تیپها را می بینید. هر زمان که تپیی را توصیف می کنم، معمولاً آن را از زاویه ای دیگر و با تفاوتی ناچیز توضیح می دهم. بنابراین اگرچه ما اینجا فقط یک عنوان برای هر تیپ داریم، اما در پایان عناوین بسیاری خواهیم داشت که هر کدام از یک منظر متفاوت همان تیپ را توصیف می نمایند.

ویژگیهای تیپهای نه گانه انیاگرام

تیپ	عنوان	توصیف
۱	کمال گرا	محتاط، وظیفه شناس، جدی، تک محور، ایده آل گرا، ارزش محور
۲	مردمی	حامی، گرفتار، نگران، متعهد، جذاب، مردم دار
۳	آزمایش کننده	پرمشغله، اهل عمل، تیپ A، رؤیاگرا، اهل رقابت، سازگار، وظیفه محور
۴	غواص دریای عمیق	حساس، ظریف طبع، قوی، عمیق، خلاق، مبتکر، معناگرا
۵	حل کننده معما	خجالتی، منزوی، باهوش، متفکر، اهل خلوت و تنهایی، نوآور، دانش بنیان
۶	ناظر	محتاط، دمدم مزاج، شکاک، احساساتی، دلوپس، چرب زبان، به دنبال امنیت
۷	بداهه ساز	کنجکاو، خوش گذران، بیقرار، بی ثبات، کارآفرین، انگیزشی
۸	رئیس	قوی، مطمئن، استاد، دارای پایه، رک گو، جذاب، قدرتمند
۹	داستان سرا	مهربان، فروتن، دارای قوه تخیل قوی، گشاده رو، تابع، منصف، طبیعت محور

ماهیت تیپهای شخصیتی

وقتی که درباره نه تیپ انیاگرام صحبت می کنیم سه فرض کلیدی وجود دارد :

۱- تیپ شخصیتی در سراسر زندگی با ما می باشد (ما هرگز تیپها را تغییر نمی دهیم).

۲- تیپ شخصیتی به طور ذاتی وجود دارد (از بدو تولد با ما است).

۳- تیپ شخصیتی منبعی از انگیزه مثبت است.

اولین فرض یعنی "تیپ شخصیتی در سراسر زندگی با ماست" مبتنی بر آموزه های سنتی انیاگرام است. دومین و سومین فرض چنین نیست.

تیپ شخصیتی اغلب می خواهد شرایط زمان کودکی را ایجاد کند. تا این حس را ایجاد کند که شکل گیری نوع شخصیت را به صورت ذاتی در نظر بگیریم. یک نکته را در نظر بگیرید، اینکه تیپ ما هرگز تغییر نمی کند؛ اگر رفتارهای ما به شکل یک فرد تیپ ۳ شروع شود، تمام عمر در تیپ ۳ می مانیم. به خاطر همین یک دلیل، این امر این حس را ایجاد می کند تا فرض شود که این تیپ، ذاتیست و بصورت رمزآلودی مدارهایمان را سخت سیم پیچی کرده است: وگرنه، بایستی به صورت بالقوه تغییر کند. اما بیشترین دلیل آن تحقیقات بعمل آمده بر روی شناخت و ادراک کودک است و این تحقیقات این ایده که شخصیت از تولد با ما وجود دارد را بسیار زیاد حمایت می کند.

هنگامی که آموزه های انیاگرام برای نخستین بار در سال ۱۹۷۰ میلادی منتشر شدند، این تحقیق هنوز نهایی نشده بود و تأثیر مکتب رفتارگرایی (که کودکان را در الواح نانوشته و خالی نگه می داشت) و هم

نظریه فروید(که نوجوانان را به صورتی کاملاً اندیشناک، توصیف می‌کرد) هنوز بر قوت خود باقی بودند. بنابراین اینکه چرا تیپ‌های انیاگرام اینگونه تلقی شده‌اند بدلیل شرطی‌سازی حاصل از دیدگاه فروید بود تا بر رشد کودک اثری زیان‌آوری (کم یا زیاد) به وجود بیاورند. در نتیجه، اینکه شخصیت از زمان کودکی آشکار می‌گردد، تقریباً به نحوی قطعی شد که ناکارآمد شده است.

با اتمام اندک، این ایده‌ها به صورت تجربی و جدی مورد بررسی قرار گرفتند ولی با این وجود این تلاش‌ها خیلی تأثیرگذار نبودند. در نتیجه، کسانی که در ابتدا انیاگرام شخصیت را ایجاد و تدریس نمودند به طور قابل توجهی تحت تأثیر قرار گرفته بودند.

ما این نگرش را که تیپ به طور ذاتی عصبی، مضطرب یا متمرکز بطور کامل از ذهن خود خارج می‌کنیم. اگر تیپ از بدو تولد با ما است(در حداقل شکل پیدایش یافته)، پس نمی‌تواند با عنوان مضطرب تعریف شود مگر اینکه ما بخواهیم ادعا کنیم که طبیعت انسان به طور ذاتی نامتعادل است. من تمایل ندارم که چنین ادعایی کنم، و شک دارم که بسیاری از مردم نیز چنین ادعایی داشته باشند.

مراکز انرژی در انیاگرام

یکی از آسانترین شیوه‌های آشنا شدن با تیپ‌ها، نگاه کردن به نوع انرژی وابسته به آنها است. هر تیپ، انرژی خاص خودش را دارد و انرژی آن ناشی از سه مثلث انرژی می‌باشد: اراده، قلب و سر.

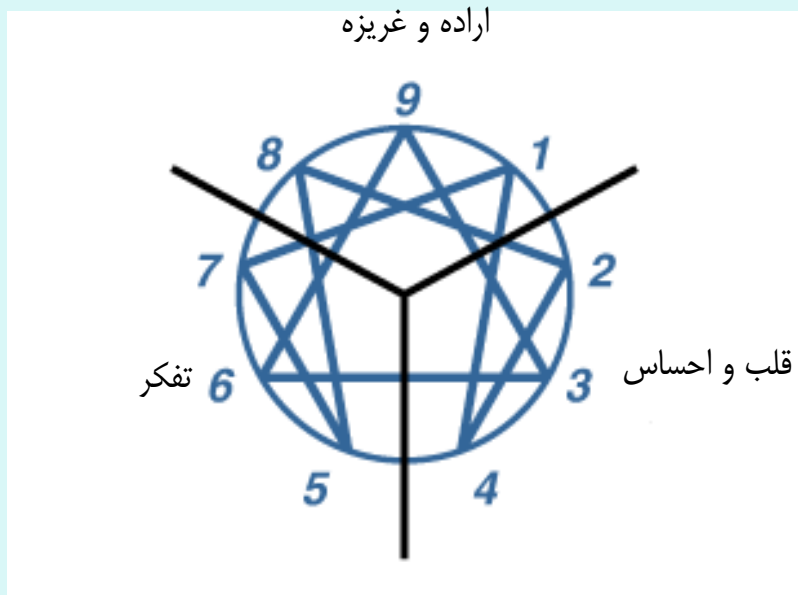
مثلث اراده (تیپ‌های ۸-۹-۱): انرژی مثلث اراده، آتش مزاج و سریع روشن (منفجر) میشود و به سرعت هم سرد می‌شود. که ناشی از پرخوری است، و به صورت غریزی یا احساسی در طبیعت فرد می‌باشد. (هماهنگی با طبیعت و پدیده‌های طبیعی).

مثلث قلب (تیپ‌های ۲-۳-۴): انرژی مثلث قلب، رقیق است و به طرف پایین نفوذ می‌کند، این انرژی از درون احساسات برمی‌خیزد، و منتشر می‌گردد و به سمت پایین نفوذ می‌کند، مگر اینکه مجرای داشته باشد. زیرا که سنگین و روان است و برای جریان داشتن به انگیزه نیاز دارد.

مثلث تفکر (تیپ‌های ۵-۶-۷): انرژی مثلث تفکر، پوچ، سرد و سبک است. این انرژی به طرف بالا حرکت می‌کند و مشکل است که چیزی را در برداشته باشد اما مثل هوا به راحتی به هم می‌ریزد (آشفته میشود) اما نامحسوس بوده ولی نافذ است.

هر یک از ما دارای انرژی هر سه مثلث فوق در درونمان هستیم. اما بر اساس تیپ انیاگرام خود، یکی از این انرژی‌ها که بر سایر انرژی‌ها غلبه می‌کند، ما را بیش از دو انرژی دیگر تحت تأثیر قرار می‌دهد؛

نقاط متصل

هر تیپ در انیاگرام از طریق خطوط داخلی دایره به دو تیپ دیگر متصل است. این نقاط اتصال، برخاسته از مفهوم خاصی است، زیرا دو منبع انرژی را نشان می‌دهد که انرژی را برای تیپ شخصیتی ایجاد می‌کند. نمودارهای زیر خلاصه‌ای از تیپ‌های متصل را برای هر دیدگاهی ارائه می‌دهد.

ماهیت اتصال وابسته به این است که رفتار ما به سمت پیکان‌ها یا بر خلاف جهت آن حرکت کند و اینگونه جریان انرژی تیپ‌ها روی خطوط داخلی توصیف می‌شود. در هنگام استرس، حرکت در جهت پیکان است (جایی که وقتی به حمایت بیشتر نیاز داریم)؛ در هنگام امنیت، حرکت در خلاف جهت پیکان است (جایی که وقتی احساس دلگرمی بیشتر داریم). جدول صفحه بعد چگونگی اتصال تیپ‌ها در شرایط استرس و امنیت را نمایش می‌دهد.

وضعیت تیپهای شخصیتی در شرایط استرس و امنیت

وضعیت امنیت		وضعیت استرس		تیپ
ویژگیهای رفتارهای	موقعیت تیپ	ویژگیهای رفتاری	موقعیت تیپ	
کم کردن عجله، شتاب و احتیاط بیشتر و مشارکت برای ایجاد روحیه خدمت رسانی	۶	کند شدن ریتم و انجام تدریجی فعالیتها و لغو درخواستها و کارها	۹	سه
آرامش، متانت و تواضع بیشتر در رفتار	۹	افزایش اعتماد به نفس و انگیزه در حد عالی.	۳	شش
تبدیل افکار به اقدام عملی و حرکت میشود.	۳	آگاهی و هوشیاری بیشتر	۶	نه
سرعت و اشتیاق بیشتر در کارها و جدی نگرفتن و ساده گرفتن زندگی	۷	قضاوت را می پذیرد تا عمیقاً از خطای خود آگاه شود.	۴	یک
عمیق شدن عواطف سطحی و حس اصالت	۴	اعتماد به نفس و ابراز وجود بیشتر می شود.	۸	دو
رعایت نظم شخصی، بیشتر شدن اتکا به خود و رفتار معقول	۱	ایجاد انگیزه در جهت همکاری و ارتباط با دیگران	۲	چهار
افزایش ابراز وجود و توانایی اقدام عملی	۸	کنجکاوی و بازیگوشی بیشتر و برقراری ارتباط بیشتر با دیگران	۷	پنج
آرامش و تأمل بیشتر در زندگی	۵	دقیق شدن و توجه بیشتر در انجام کارها	۱	هفت
صمیمی تر شدن و کمک بیشتر به دیگران	۲	افزایش میزان حساسیت و حس درونی	۵	هشت

زیر گروه تیپ‌های شخصیتی

مطالعه و بررسی بالهای یک تیپ، تفاوت‌های ظریف موجود در داخل تیپ‌های شخصیتی را برای ما نمایان می‌سازد. یکی دیگر از راه‌های تقسیم‌بندی تیپ‌ها، این است که دقت کنیم افراد مختلف دارای تیپ یکسان، چگونه به دنبال رسیدن به خواسته‌های خود در زندگی هستند.

برخی از افراد بسیار مستقل هستند. آنها از انجام کارها توسط خود لذت می‌برند و این شرایط را بسیار دوست دارند. برخی نیز قدرت طلب هستند بطوریکه دارای حس شیدایی و فریبندگی عمیق، هیجانات عاشقانه یا متمرکز در دنیای معنوی هستند. بخش دیگری از افراد در روابط اجتماعی بسیار قوی و متمرکز هستند بطوریکه در انجام فعالیت‌های گروهی بهترین عملکرد خود را نشان می‌دهند. مانند: جشن‌ها، فعالیت‌های سیاسی و یا کار گروهی.

در دنیای انیاگرام، تیپ‌های مستقل در زیرگروه بقا و خودمراقب هستند. تیپ‌های قدرت طلب، در زیرگروه غریزی و ارادی هستند و تیپ‌های مشارکتی در زیرگروه اجتماعی جای می‌گیرند. به سادگی متوجه می‌شویم که زیرگروه‌ها بر خلاف نامشان به تیپ‌های شخصیتی انیاگرام وابسته نیستند. در واقع آنها یک شیوه مستقلی از توصیف تعامل ما با افرادی هستند که ما با آنها در ارتباط هستیم. در اینجا جزئیات بیشتری از این طرح را مشاهده می‌نماییم:

- تمرکز بر **خود** (تیپ ۱ = زیرگروه خودمراقب)
(بقاء خویش، صیانت نفس، استقلال، اخلاق مداری، خودپسندی، فردیت و علایق شخصی)

- تمرکز بر **صمیمیت** (تیپ ۲ = زیرگروه جنسی)
(شور و عشق، محبت، عرفان، معشوق، خلاقیت)

- تمرکز بر **روابط اجتماعی** (تیپ ۳ = زیرگروه اجتماعی)
(پویایی گروه، دیپلماسی، جامعه، سیاست، آگاهی اجتماعی، مقام و منصب)

ما به هر سه ناحیه تمرکزی بالا نیاز داریم. بخاطر اینکه آنها قلمرویی از فعالیت‌ها هستند که هر چیزی در آنها میتواند اتفاق بیفتد. بنابراین هر سه را بایستی با یکدیگر در زندگی به کار برد.

هر یک از ما انسانها بصورت روزانه در هر یک از فعالیت‌های سه ناحیه فوق سهیم و فعال هستیم. به عنوان مثال مراقب نیازهای شخصی خود هستیم، به دنبال خلاقیت و صمیمیت نیز می‌باشیم و نقش‌های مختلفی را نیز در اجتماع و انجمن‌های گوناگون بر عهده داریم. اما اغلب افراد در یکی از این

نواحی تمرکزی بیشتر از دو ناحیه دیگر تمرکز دارند. لذا این همان جایگاهی هست که خط مشی و مسیر همیشگی زندگی ما را جهت دهی و ترسیم می‌کند.

حالا قدرت واقعی این سه زیرگروه فوق، در زمانی که با تیپ‌های نه‌گانه شخصیتی انیاگرام ترکیب شود، برای ما آشکار می‌گردد. به طوریکه با این ترکیب، یک ماتریس دقیق و کامل که شامل ۲۷ پروفایل از زیرگروهها است ایجاد می‌شود.

جدول زیر، حاصل ترکیب این سه زیرگروه با تیپ‌های نه‌گانه انیاگرام می‌باشد: ما به دو شیوه از این جدول استفاده می‌کنیم.

اول اینکه چگونه سه زیرگروه می‌توانند بر انگیزه‌های متمایز هر یک از تیپ‌های نه‌گانه انیاگرام تاثیر بگذارند.

دوم متوجه میشویم با آگاهی از گرایشات و رویکردهای هر یک از سه زیرگروه، می‌توانیم تمایز ظریفی بین افراد مختلف در انیاگرام در نظر بگیریم.

تیپ‌ها	خودمراقب (تمرکز بر خویشتن، حفاظت و مراقبت از سلامت خود، خانه و باغ)	جنسی و غریزی (تمرکز بر صمیمیت، تمایلات جنسی، انرژی، هیجانات و شور و شوق)	اجتماعی (تمرکز بر فعالیتها و گروههای اجتماعی، محیطهای سیاسی)
۱	جزئی نگر	مبارز و سخت کوش	قانونمند
۲	مادر و رئیس خانه	رومانتیک	دیپلمات
۳	مصلحت اندیش	سوپرستار	سیاستمدار
۴	صنعتگر	نمایشنامه نویس	منتقد اجتماعی
۵	بایگان	نابغه	استاد
۶	حافظ خانواده	دعوائی و تنش زا	نگهبان و پشتیبان
۷	خوش گذران	حقه باز و شیاد	رویاپرداز و خیال اندیش
۸	وزنه بردار	قهرمان و جوانمرد	رهبر و کاریزما
۹	راحت طلب	عارف و اهل سر	همراه و شریک

در نمودار انیاگرام زیر:

- زیرگروه خودمراقب در دایره درونی هستند.
- زیرگروه جنسی و غریزی در دایره میانی هستند.
- زیرگروه اجتماعی در دایره بیرونی هستند.

هر چند شناختن تفاوت بین ۲۷ نوع زیرگروه نیاز به صرف زمان دارد. اما با توجه به تاثیر ویژه‌ای که انیاگرام در زندگی دارد، صرف این زمان ارزشمند می‌باشد. همچنین افرادی که در پیدا کردن تیپ شخصیتی خود در انیاگرام مشکل دارند می‌توانند به جای جستجوی تیپ شخصیتی خود، به آسانی زیرگروه شخصیتی خود را پیدا کنند.

نمودار ۲۷ زیرگروه انیاگرام

بال‌ها در انیاگرام

هر یک از تیپ‌های انیاگرام در دو طرف خود دارای یک همسایه می‌باشند که به عنوان **بال** شناخته می‌شود. معمولاً یکی از این دو بال قویتر بوده و نسبت به بال دیگر تاثیر بیشتری بر روی رفتار ما دارد. در نتیجه هر تیپ شخصیتی را بر اساس **بال غالب** آن می‌توان به دو بخش تقسیم کرد. بنابراین اگر فردی تیپ ۳ باشد، احتمالاً سخت‌کوش خواهد بود ولی اگر دارای بال قوی ۲ باشد سعی می‌کند در کار خود با افراد دیگر بیشتر تعامل و همکاری داشته باشد و در صورتیکه بال ۴ او قویتر باشد احتمالاً به مستقل کار کردن بیشتر گرایش دارد.

در نمودار زیر هجده بال مربوط به تیپ‌های شخصیتی نه‌گانه اناگرام مشاهده می‌شود. همچنین در جدول صفحه بعد نیز این بال‌ها لیست شده‌اند.

نمودار ۱۸ بال انیاگرام

خلاصه ویژگیهای شخصیتی بال‌های هجده گانه در انیاگرام

ویژگیها	عنوان	تیپ و بال
کم حرف، آرام، دقیق، فداکار، زودرنج و تندمزاج	معرف	یک با بال نه
یک دنده، مصمم، پرشور، هیجانی، محکوم و با اراده	اصلاح طلب	یک با بال دو
نگران، متعهد، دلسوز، مشوق	مددکار اجتماعی	دو با بال یک
جذاب، جاذب، بخشنده، خوش مشرب، مشتاق	اجتماعی	دو با بال سه
مدیر، مدبر، سازمان‌یافته، هوشمند، خوش مشرب، مبادی آداب	مدیر	سه با بال دو
مرتب، منظم، بلندپرواز، متمرکز و مستقل	حرفه‌ای در شغل	سه با بال چهار
تک‌رو و مستقل، ممتاز و متمایز، دارای سبک و مد، توانمند	متخصص	چهار با بال سه
شخصیت عمیق، مشتاق، بد اخلاق و دمدمی، منضبط و متمرکز	هنرمند	چهار با بال پنج
غیرمتعارف، نافذ، ناهماهنگ، معتقد به باورهای تخیلی و جادو	بت شکن و منتقد اعتقادات جامعه	پنج با بال چهار
خشک و بی روح، خردمند، متخصص و حاذق، تودار و درون‌گرا	متفکر	پنج با بال شش
متفکر و باملاحظه، باوجدان، مراقب و بادقت، گذشته‌نگر	خدمتگزار	شش با بال پنج
متلاطم، خجالتی، شوخ طبع، بامسرت و خوشی، مودب	بذله گو و طبع لطیف	شش با بال هفت
بامزه و شوخ، زودرنج، سرگرم‌کننده، روحیه بالا، بی‌قرار	کم‌دین	هفت با بال شش
پرماجرا، فعال و پرانرژی، سرعت بالا،	جسور و ماجراجو	هفت با بال هشت
با اعتماد به نفس، بی‌پرده و رک، پیشرو، مصر	دولتمرد	هشت با بال هفت
خبره، وارد، قابل اطمینان، قوی، سنجیده و با فکر، موثر	الهام بخش و منبع انرژی	هشت با بال نه
استوار و محکم، صبور، جذاب، منتظر، مراقب و ناظر	کوه	نه با بال هشت
گشاده‌رو، مثل کودک، خیال‌پرداز، رویایی، بی‌صبر و حوصله	پیش‌بینی‌کننده و منتظر	نه با بال یک

تیپ‌های شخصیتی و مراحل تحول آنها

تا اینجا یاد گرفتیم مدل هندسی انیاگرام دارای سه مرکز انرژی، ۱۸ نوع بال، ۲۷ زیرگروه و نقاط اتصال بین تیپ‌ها می‌باشد.

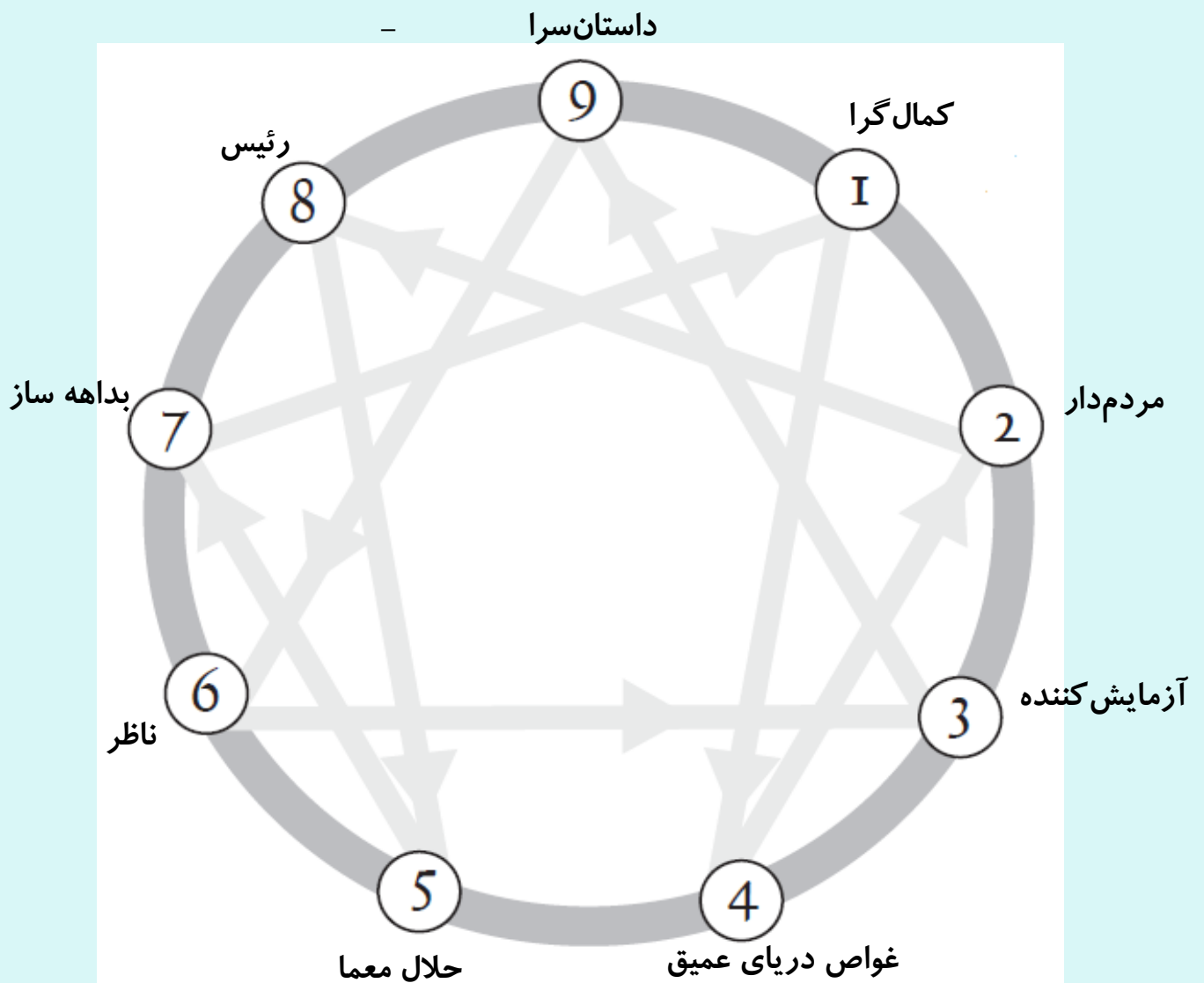
اگر خوب نگاه کنید می‌بینید که تمامی تیپ‌های شخصیتی با یکدیگر در ارتباط هستند. برخی از ارتباطات مشهودتر یا واضح‌تر از سایر ارتباطات می‌باشد. یکی از بارزترین نکاتی که با نگاه کردن به شکل هندسی انیاگرام می‌تواند مورد توجه قرار گیرد، روابط بین تیپ‌های مجاور هم می‌باشد که پیشتر در بحث مربوط به بال‌ها بدان پرداختیم. اما در اینجا فراتر از موضوع بال می‌خواهیم به ارتباط بین تیپ‌های شخصیتی نگاه کنیم. به عنوان مثال می‌خواهیم به بررسی رابطه بین تیپ‌های یک و دو و یا تیپ دو و سه بپردازیم.

اینکه با شیفت از یک تیپ به تیپ همسایه، تیپ بعدی مشاهده و شناسایی شود زیاد جذاب نیست در حالیکه این شکل هندسی نشان‌دهنده یک واقعیت عمیق است. بر این اساس هر برداشت مستقل از انیاگرام به تنهایی یک برداشت کامل از ویژگی‌ها محسوب نمی‌شود. بلکه همه دیدگاه‌ها بخشی از یک مجموعه بزرگتر که بسیار معنادار و پویا است محسوب می‌شوند.

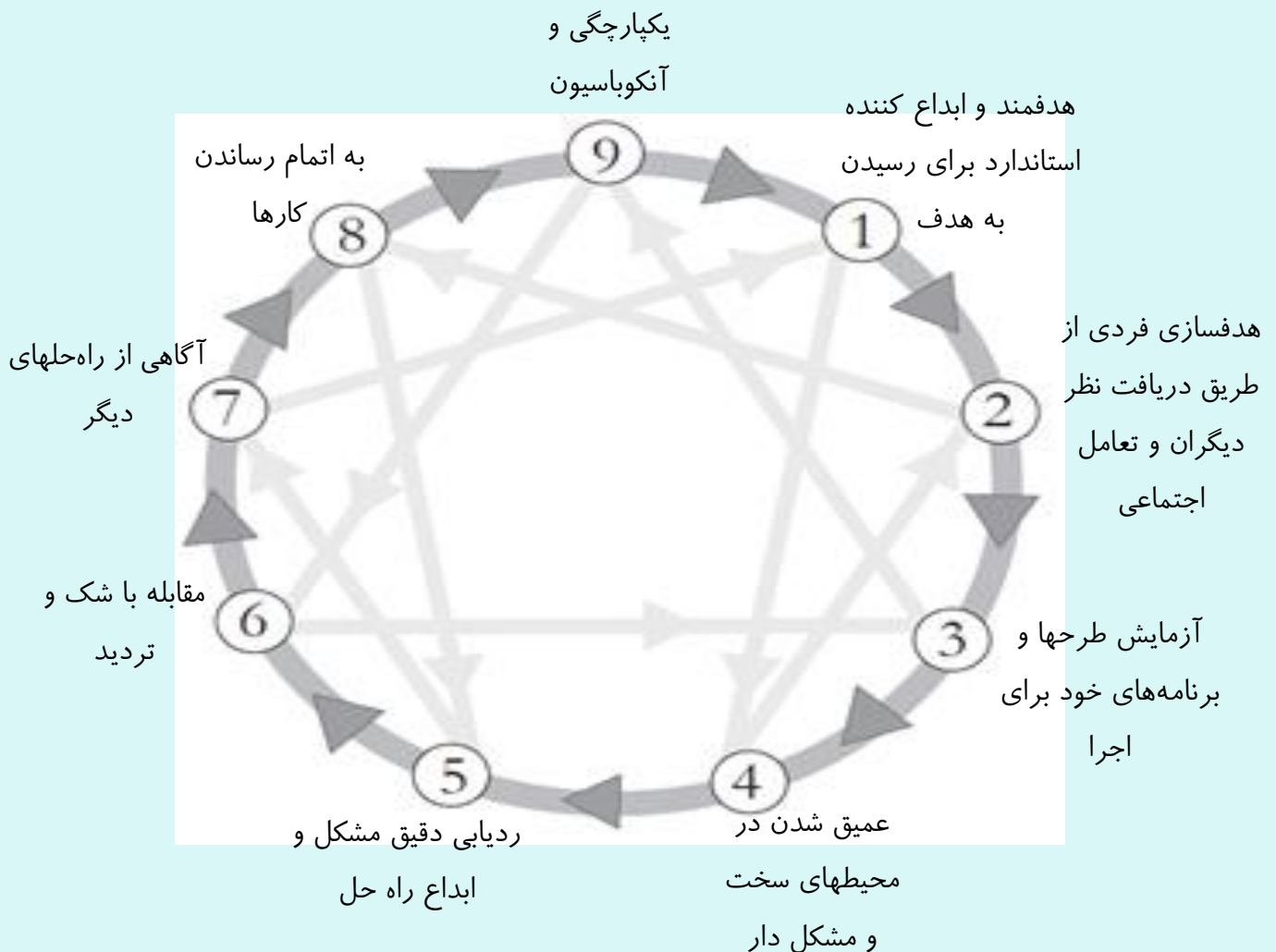
در واقع بین تیپ‌های شخصیتی انرژی‌ای وجود دارد که در دایره انیاگرام جریان پیدا می‌کند و با گردش در طول محیط دایره موجب پیوند بین تیپ‌های مختلف می‌شود. این پیوندها بخشی از یک فرآیند بزرگتر هستند، فرآیندی که در ابتدا یک ایده بود، سپس توسعه یافته و به مدل تبدیل شد. ایده انیاگرام به عنوان یک فرآیند، نخست توسط جورجیف مطرح گردید که از انیاگرام به عنوان یک ماشین محرک دائمی با انرژی سیال در حول دایره (و خطوط داخلی دایره) اشاره نمود. سپس اسکار ایچازو موسس مدرسه آریکا، انیاگرام را به شیوه‌ای کاملاً متفاوت در قالب یک سیستم با نمایش نه تیپ شخصیتی ثابت تجسم نمود. اما خیلی دشوار است که بتوان رویکرد ایچازو را با ایده انیاگرام به عنوان یک فرآیند پویا منطبق نمود.

با صرف‌نظر کردن از مستقل بودن تیپ‌های شخصیتی، می‌توان هر تیپ شخصیتی را به عنوان انرژی-هایی در نظر گرفت که این نه تیپ شخصیتی را به یکدیگر مرتبط نموده و آنها را در یک مجموعه بزرگتر قرار می‌دهد. نمودار انیاگرام متعارف را در زیر مشاهده می‌نمایید:

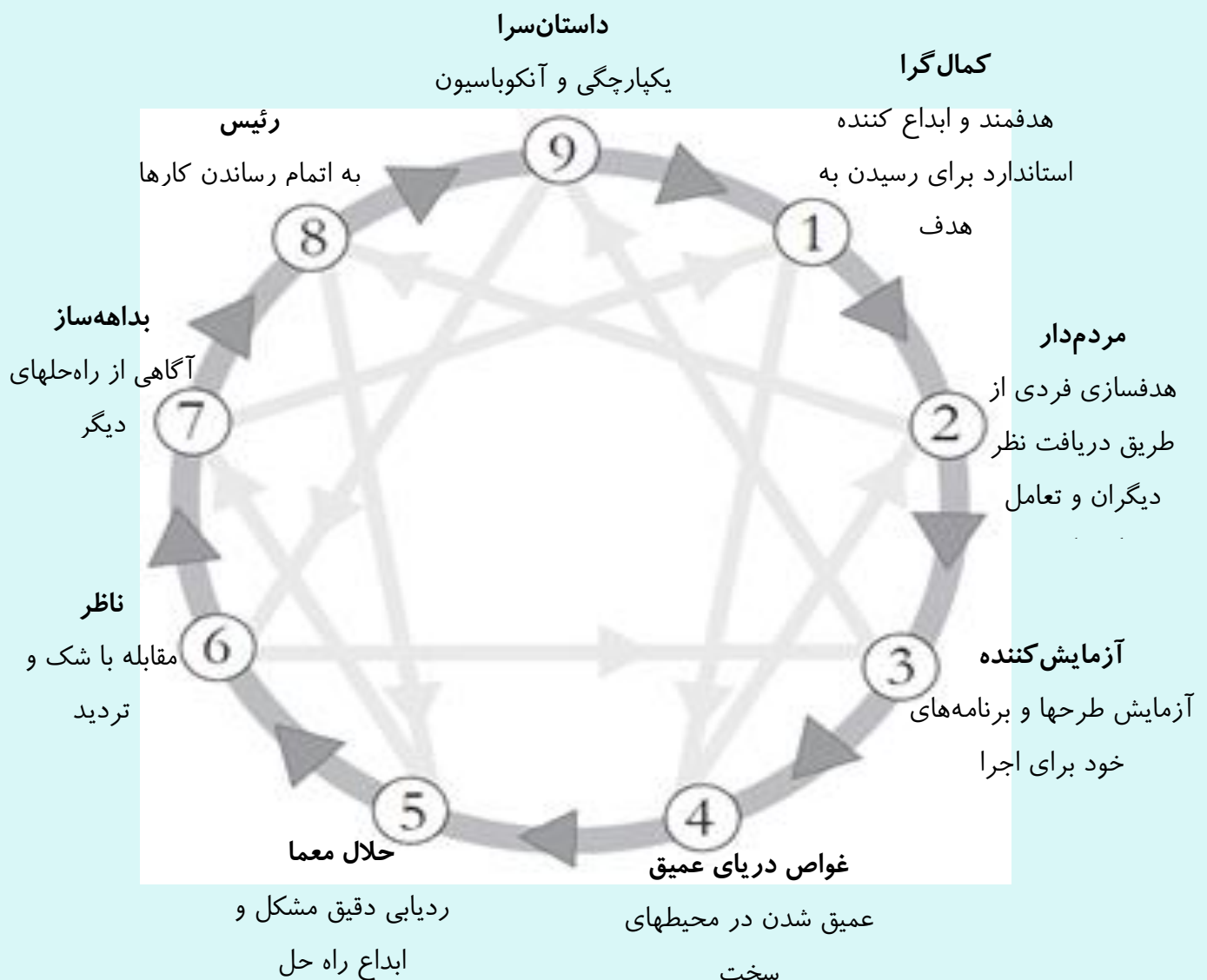
و حالا نمودار انیاگرام که به عنوان یک فرآیند توصیف می‌شود را در زیر مشاهده می‌نماییم:

طبق نمودار انیاگرام فوق که فرآیند محور است، اگر از نقطه ۱ شروع کنیم، ما به آن چیزی که در دوره آنکوباسیون در نقطه ۹ ظاهر میشود خواهیم رسید تا یک ایده به اجرا برسد. فرآیند توسعه در نقطه ۲ با جمع آوری منابع و اطلاعات آغاز میشود. در نقطه ۳ اقدام به تست ایده کرده تا ببینیم آیا ایده برای اجرا از ارزش کافی برخوردار است یا نه؟ با فرض مثبت بودن پاسخ، در تمام ابعاد هدف خود اقدام به تفکر عمیق می‌نماییم. (نقطه ۴) تا به یک درک ذهنی از مشکلاتی که ممکن است بوجود آید برسیم. (نقطه ۵) اما این نوع درک برای غلبه بر مشکلات کافی نیست بخصوص در مورد شک و تردید خود که به ایمان قوی برای عبور از این مساله نیاز است. (نقطه ۶) بنابراین این ایمان میتواند منجر به دستیابی به

موفقیت و امکان انتخاب گزینه‌های بیشتر و احساس سرخوشی شود. (نقطه ۷) و با تمرکز و توجه عمیق ما موجب کامل شدن کارها می‌گردد (نقطه ۸) که در پایان موجب ایجاد یکپارچگی و پایداری می‌گردد (نقطه ۹).

حالا در نمودار زیر می‌خواهیم ببینیم با در کنار هم قراردادن انیاگرام نُه‌گانه و انیاگرام فرآیند محور چه اتفاقی می‌افتد؟

اگر به عناوین انیاگرام نه‌وجهی و توصیف‌های مربوط به انیاگرام فرآیند محور در نمودار بالا خوب نگاه کنیم، علیرغم این توصیف کوتاه و خلاصه در انیاگرام فرآیند محور، تشابهات بالقوه‌ای بین آنها دیده می‌شود. اگرچه این تشابهات در برخی نقاط نه‌گانه بیشتر است و این بدان خاطر است که تیپ‌های شخصیتی دارای جنبه‌های بسیاری هستند، بنابراین عنوانی که برای یک تیپ شخصیتی خیلی شاخص و عالی است، ضرورتی ندارد که برای توصیف همان تیپ شخصیتی از منظر انیاگرام فرآیند محور عالی باشد.

انیاگرام؛ سیستمی برای زندگی

تعبیر شخصیت‌های نه‌گانه به فرآیند به ما کمک میکند درک کنیم که یک تیپ شخصیتی می‌تواند در یک جایگاه به صورت پایدار (مانند دیدگاه انیاگرام) قرار گیرد نه بصورت ثابت و ساکن. این موضوع گویای این واقعیت است که ما نباید فکر کنیم هر یک از تیپ‌های شخصیتی یک شکاف یا نقطه هستند بلکه می‌توان هر یک از آنها را یک منبع انرژی و انگیزه در نظر گرفت.

و همچنین می‌توان تیپ‌های شخصیتی را به عنوان **خانه‌های زندگی** در طول زندگی فرد برشمرد. که در شکل واقعی انیاگرام این تفکر مورد تایید قرار گرفته است. بدین خاطر که این نگرش نه تنها توجه ما را به نه تیپ شخصیتی مجزا سوق می‌دهد بلکه به روابط بین آنها و اتحادی که از طریق دایره حول این تیپ‌ها ایجاد شده هدایت می‌کند.

با پذیرفتن این موضوع که انیاگرام یک سیستم زنده است، می‌توانیم از طریق شیوه‌های جدید و نوآورانه از این سیستم استفاده کنیم. به عنوان مثال: پیدا کردن مسیر صحیح زندگی.

تیپ شخصیتی	عنوان	طبقه	وظیفه اصلی
۱	کمال‌گرا	هدفگذاری	حرکت بنیادی و بی عیب و نقص در مسیر هدف
۲	مردم‌دار	برنامه‌ریزی	جلب حمایت و کمک انسان‌دوستانه و دریافت نظر دیگران
۳	آزمایش‌کننده	آزمایش	آیا ایده‌های ما ارزش پیگیری و پیاده‌سازی دارند؟
۴	غواص دریای عمیق	تعهد	داشتن درک عمیق از پروژه و متعهد بودن به ادامه کار
۵	حل‌کننده معما	حلال مساله	فهم کامل پروژه و حل هر مساله و مانع در تکمیل پروژه
۶	ناظر	مقابله با تردید	رفع تردید و ترس موجب اجرای موفق پروژه میشود.
۷	فی‌البداهه	شادی	فریبکاری، جادوگری و چشم‌نوازی درست قبل از تکمیل پروژه
۸	رئیس	تکمیل‌کننده	تحت کنترل خود درآوردن همه چیز برای ایجاد ارزش ماندگار
۹	داستان‌سرا	تایید	پذیرفتن این تجربه به عنوان بخشی از داستان زندگی

